

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szekér Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Nagy Szabolcs ügyvéd által képviselt alperes ellen határozat megtámadása iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2011. március 9. napján meghozott 1.K.27.137/2010/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes részéről Pf.7. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes 1/2010. (05. 18.) számú közgyűlési határozatát az alperes elnöksége 2009. március 19. napján meghozott kizáró határozatára is kiterjedő hatállyal semmisíti meg, továbbá mellőzi a keresetnek helyt adó ítéleti rendelkezést.

Kimondja, hogy a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségüket a felek maguk viselik.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az alperes 1/2010.(05.18.) közgyűlési határozatának a hatályon kívül helyezését kérte az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (a továbbiakban: Etv.) 10. § (1) bekezdés alapján, mivel az sérti az Etv. 6. § (1) bekezdését, továbbá érdemben is megalapozatlan.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a támadott határozat az alapszabályának és a törvényi követelményeknek megfelel, az megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a felperes keresetének helyt adott, az alperesi közgyűlés 2010. május 18. napján hozott 1/2010.(05.18.) számú határozatát megsemmisítette. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 50.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet indokolása értelmében alapvetően egyet lehet érteni a társadalmi szervezeteknek, így az alperesnek azon törekvésével, hogy azon tag tagsági jogviszonyát megszüntesse, aki az egyesület céljainak megvalósítását jelentősen veszélyezteti, vagy azzal ellentétes magatartást tanúsít. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban az ehhez vezető döntésnek a szervezet saját maga által felállított eljárási szabályainak és az Etv. garanciális rendelkezéseinek betartásával kell megszületnie. Az elsőfokú bíróság az alperes alapszabályának V.1.1.b), 3.1., VII.2.j.) pontjai felhívása mellett tényként állapította meg, hogy az alperesi egyesületnek fegyelmi szabályzata nincs, a megtámadott határozat meghozatalakor etikai szabályzattal sem rendelkezett. Az Etv. 6. § (1) bekezdésében foglalt demokratikus működés, megítélése szerint, akkor valósul meg, ha a tagsági viszony megszűnéséről szabályozott, demokratikus eljárás keretében hozott határozat dönt. Ezért elengedhetetlennek tartotta annak szabályozását, hogy a kizárást egy előzetes eljárás előzze meg, amelynek során a vádak ismertetése mellett a védekezés lehetősége is biztosított. Megállapította, hogy a jelen esetben a felperes ettől meg volt fosztva. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy nem volt hatásköre az elnökség határozatát felülvizsgálni, mert azzal szemben az alapszabály más jogorvoslati lehetőséget biztosított, ugyanakkor kiemelte, hogy a kizárást megelőző határozattal szembeni védekezést nem a jogorvoslati jog gyakorlása körében kell az érintettnek biztosítani, hanem elsősorban a kizárást kimondó határozatot megelőzően, azaz a kizáráshoz vezető eljárást megalapozottan és a védekezés lehetőségét biztosítva kell lefolytatni. Utalt arra, hogy a közgyűlés egy megalapozottan lefolytatott vizsgálat eredményeként hozott határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelem elbírálására rendelkezik hatáskörrel és nem arra, hogy maga folytassa le az eljárást, módjában áll azonban, hogy az elsőfokú határozat, illetve eljárás hiányosságára utalva, a tényállást tisztázó és a védekezés lehetőségét is biztosító új eljárást rendeljen el. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy az alperes elnökségének a kizárás tárgyában új határozatot kellett volna hoznia, amelyet meg kellett volna előznie egy megalapozott és a védekezés lehetőségét is biztosító eljárásnak, amelynek során ismertetésre kerültek az érintett személlyel a vele szemben felhozott vádak és annak lehetséges következményei, így biztosítva a garanciális jogok érvényesülését és az egyesület demokratikus működését. Rámutatott arra, hogy a per tárgyát képező közgyűlési határozat a felperes fellebbezését elutasította, azzal mintegy helybenhagyva az elnökség 2009. április 21. napján kelt határozatát, holott a bíróság az 1.K.26.879/2009/6. számú ítéletében kifejtette, hogy az elnökségi határozat meghozatalát nem előzte meg egy megalapozott és a védekezés lehetőségét is biztosító eljárás. Önmagában azt a tényt, hogy az alapszabály jogorvoslati jogot engedélyez a kizáró határozattal szemben, nem tartotta azon törvényi követelménynek megfelelőnek, hogy az

alapszabálynak vagy az etikai, fegyelmi szabályzatnak rendelkeznie kell arról, milyen szabályok megsértése miatt kerülhet sor a kizárára, és alkalmazása milyen részletes eljárási rend keretei között történik. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adott, a keresettel támadott közgyűlési határozatot formai okból megsemmisítette, ezért mellőzte a támadott határozatban foglalt tények valódiságának vizsgálatát és mint szükségtelent a további bizonyítást is.

Az alperes a fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy az sorszámú ítélet folyamánként az érdemben nem vizsgált elnökségi határozat ellen benyújtott felperesi jogorvoslati kérelmet az alapszabályban foglaltaknak megfelelően az előzményekkel együtt a következő közgyűlés elé terjesztette, lehetőséget és módot adva a felperesnek, hogy a közgyűlésen megjelenjen, álláspontját, érveit, védekezését kifejtse, és a közgyűlés valamennyi körülményt mérlegelve dönthessen a jogorvoslati kérelem elutasításáról vagy annak való helytadásáról. Sérelmezte a kizárást kimondó elnökségi határozat érdemi vizsgálatának elmaradását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a döntésével beavatkozott az alperesi egyesület belső életébe, figyelemmel arra, hogy az egyesület közgyűlése a demokratikus működési rend keretei között mint az alperes legfőbb döntéshozó és jogorvoslati szerve határozott a felperes jogorvoslati kérelméről. Kiemelte, hogy az egyesület a hasonló tevékenység, a kölcsönösen előnyös érdekérvényesítés és egyéb paraméterek mentén spontán jön létre, a tagok viszonya mellérendelt, és feltételezik egymásról, hogy mindegyikük a közösség érdekeit szem előtt tartva fogja kifejteni tevékenységét. Ezért eltúlzottnak tartotta olyan részletességű fegyelmi eljárási rendet elvárni egy társadalmi szervezettől, mint egy közalkalmazotti jogviszony esetében.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását, a perköltség 100.000 forint + áfára felemelését kérte. A fellebbezését arra alapította, hogy az ügyvédi megbízás szerint kérte a költsége megállapítását, amelynek csökkentése nem indokolt. Egyebekben a helytálló elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

A rendelkezésre álló adatok szerint az alperes elnöksége 2009. március 19. napján hozott határozatával a felperest az alperes tagjai közül kizárta, amely határozat elleni fellebbezés elbírálására jogosult közgyűlés az 1/2010.(05.18.) számú határozatával a kizáró elnökségi határozattal egyetértve a jogorvoslati kérelmet elutasította. A felperes keresetében az 1/2010.(05.18.) közgyűlési határozat megsemmisítését kérte. A határozat törvénysértő jellegének megjelölése körében érdemben is vitatta a határozatot, állítva, hogy kizárásának feltételei sem álltak fenn. Az alperes 2010. szeptember 9. napján módosított, de 2010. szeptember 10-i keltű módosítással egységes szerkezetbe foglalt alapszabálya V. fejezet 1. pontja határozza meg a tagság megszűnésének okait. Az 1.1.b.) pont szerint a tagsági viszony megszűnik, ha a tagot kizárják. Az alapszabály V.3. pontja rendelkezik a tag kizárásáról; a 3.1. pont kimondja, hogy az elnökség határozattal kizárhatja azt a

tagot, aki a) az egyesület céljainak megvalósítását jelentősen veszélyezteti, vagy azzal ellentétes magatartást tanúsít, b) nem hajtja végre az egyesület közgyűlésének és elnökségének határozatait, c) nem tartja meg az egyesület alapszabályának előírásait. Ezen túlmenően akként rendelkezik, hogy a kizárást kimondó határozat ellen a közgyűlésnek címzett, de az elnökségnél benyújtott fellebbezéssel lehet élni a határozat átvételét követő 30 napon belül. Az elnökség a fellebbezést az előzményi iratokkal 30 napon belül egyesíti és azt elbírálásra a soronkövetkező közgyűlés elé terjeszti. A fellebbezést a közgyűlés bírálja el. A fellebbezés elbírálásáig a tag tagsági jogai szünetelnek.

Mindezen alapszabályi rendelkezésekből következően a tag kizárása kétfokú eljárás eredményeként következhet be az alperesnél; az elnökség határozata elleni fellebbezést elbíráló közgyűlés határozata így kihat az elnökség határozatára, az elnökség és a közgyűlés határozata így együttesen eredményezi a tagsági viszony kizárással történő megszűnését. Az alperes alapszabálya szerint a kizárás kérdésében meghozott elnökségi, majd közgyűlési határozat lefolytatása után nyílt meg a felperes bírósághoz fordulási joga a kizárásáról szóló határozatok megtámadására a kizárás feltételeinek fennállta vitatásával.

Mindebből következően a Fővárosi Ítéltábla a keresetet az 1/2010.(05.18.) számú közgyűlési határozaton túlmenően az elnökség 2009. március 19. napján hozott kizáró határozatára is kiterjedő hatállyal történő megsemmisítésére irányulónak és ekként elbírálandónak tekintette.

A Pp. 229. § (1) bekezdése alapján a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet anyagi jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapból származó jog iránt ugyanazok a felek egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessek (anyagi jogerő). A peres felek között korábban a Pest Megyei Bíróság előtt sorszám alatt folyamatban volt per tárgya az alperes által 2009. május 11, illetve 13. napján hozott határozata volt, a jogerős ítélet e határozatot semmisítette meg. Miután az Etv. 10. § (1) bekezdés alapján konkrét határozat támadható meg a bíróság előtt és a bíróság az adott keresettel támadott határozat törvényességéről döntött az ítéletében és a jelen keresetben támadott határozat eltérő időpontban hozott alperesi határozat, így ítélt dolog fennállása kizárt.

A jelen keresettel támadott alperesi határozatok meghozatalára a fentiekben felhívott alapszabályi rendelkezések irányadók. Az alperes alapszabálya részletes szabályozást nem tartalmaz; a kizárás eljárási rendjét azon túlmenően, hogy lényegében az első- és másodfokú szervet nevesíti, nem szabályozza. Az alperesnek fegyelmi szabályzata nem volt a keresettel támadott határozatok meghozatalakor. Az a tény, hogy az alapszabály a kizárási okon és az eljáró szerveken túlmenően a kizárás eljárási rendjét nem szabályozza, nem jelenti azt, hogy az alperes, illetve egyes szervei eljárásának az Etv. 6. §-ban kimondott demokratikus működés alapelveinek ne kellene megfelelnie. Az Etv. 6. § (1) bekezdése általános alapelvként fogalmazza meg a társadalmi szervezet létrehozatalára, működésére a demokratizmust, a demokratikus eljárást. Az alapszabály hiányos rendelkezései a bíróság által nem pótolhatók, azonban az Etv.

6. § (1) bekezdésben meghatározott demokratikus működés alapelvéből következően a társadalmi szervezet a tagsági viszony megszűnéséről szabályozott, demokratikus eljárás keretében hozott határozattal dönthet. Ezen alapelvnek önmagában a fellebbezési, jogorvoslati jog biztosítása nem tesz eleget, illetve nem pótolja a demokratikus eljárásnak megfelelő kizárási eljárás lefolytatását. A tagsági viszony megszűnésének legsúlyosabb, a tagsági jogok, kötelezettségek megsértését feltételező, szankció jellegű megszűnési módja a kizárás. A demokratikus eljárás alapelve alapján éppen ezért nem mellőzhető a kizárásra irányuló eljárás megindításának, a kizárás okának a közlése az érintett taggal, továbbá, hogy a vele szemben felhozott „vádakra” reagálhasson, védekezését, álláspontját a tag kifejtthesse már az elsőfokú eljárásban is.

A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes kizárólag az alperes elnökségének határozatából értesült kizárásáról, az annak alapjául felhozott, a kizárását megalapozó tényekről. A közgyűlésen való részvétel lehetőségének biztosítása sem pótolja a korábbi eljárás hiányosságait, azt, hogy az eljárás megindításáról, a vele szemben felhozott vádakra védekezését és bizonyítékait nem terjeszthette elő. Mindezek alapján az alperesnek a felperes kizárását eredményező eljárása nem felelt meg az Etv.6. § (1) bekezdésében foglalt demokratikus működés alapelvének. Ezért ez az eljárási szabálysértés önmagában megállapíthatóvá teszi az alperes keresettel támadott közgyűlési határozatának az elsőfokú elnökségi határozatra is kiterjedő törvénysértő jellegét, ezáltal megalapozza e határozatok megsemmisítését.

Ebből következően a keresettel támadott határozat érdemi megalapozottságának vizsgálatára nem volt szükség, ezért azt a másodfokú bíróság mellőzte. Az elsőfokú bíróság érdemi döntése a fenti pontosítással és indokbeli kiegészítéssel helytálló volt.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján hozott döntése során az elsőfokú bíróság nem hívta fel teljeskörűen a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet adott jogszabályhelyét, amelyre a döntését alapította. Ugyanakkor a perköltségről való döntés ezen indokolási kötelezettség hiányossága folytán is felülbírálható volt. A felperes a megbízási szerződés csatolásával a kikötött ügyvédi díja alapján kért kötelezést, azaz a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdése alapján. A rendelet 2. § (2) bekezdése ugyanakkor kimondja, hogy az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, mely döntést a bíróság indokolni köteles.

A jelen per meg nem határozható pertárgy értékű. A felperesi képviselő a korábbi perben is eljárta, amelynek lényegében következménye a per, így az ügy, a jogvita megismerésére fordított idő szükséglete és a kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjban megtestesülő perköltség összeg mindezzel arányos volt, alapot adott a kikötött ügyvédi díjtól eltérésre. A másodfokú bíróság ezért a fenti indokbeli kiegészítéssel nem látott alapot a felperes által előterjesztett perköltség összegének megítélésére és így az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség felemelésére.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét pontosítással hagyta helyben egyúttal mellőzve a Pp. 212. § (1) bekezdés alapján az ítélet rendelkező részére nem tartozó keresetnek helyt adó ítéleti rendelkezést.

A másodfokú perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott figyelemmel az eredménytelen fellebbezésre és csatlakozó fellebbezésre és az ebből adódóan is mindkét félnél ugyanazon mértékben felmerülő ügyvédi díjra mint másodfokú eljárási költségre. A felperes eredménytelen csatlakozó fellebbezése folytán az általa lerótt csatlakozó fellebbezési illetéket maga tartozik viselni.

Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. november 10.

. Németh László sk.

a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.
sk.

Dr. Molnár Ágnes

előadó bíró

bíró